

EDİTÖRDEN...

Doç. Dr. Mustafa Bozkurt
İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
mustafa.bozkurt@inonu.edu.tr

Kıymetli Hikmet Yurdu Düşünce - Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi okuyucuları ve takipçileri, 14 yıldır hiç fasıla vermeden çıkarmaya devam ettiğimiz dergimizin yeni bir sayısı ile ilim dünyasına katkıya devam ediyoruz. Dergimizin 14. Cildinin ilk sayısını Rabbimizin izniyle tamamlamanın haklı gururu içerisindeyiz. Dergimizin 27. sayısına büyük bir teveccüh gösterilmiştir. Bu nedenle makale gönderen tüm akademi mensuplarına teşekkür ederiz. Hakem raporları doğrultusunda yeniden incelenen ve yeniden hakemlendirilen makaleler olduğu gibi maalesef hakemlerin kararı doğrultusunda reddedilen makaleler de olmuştur. Birçok sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da Türkçe makalelerin yanında farklı dilde yazılmış makaleleri de yayınlamanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Dergimizin bu sayısına gönderilen makalelere hakemlik yaparak katkıda bulunan hocalarımıza çok teşekkür ediyoruz. Bilhassa Hikmet Yurdu dergimizin bu günlere çok başarılı bir şekilde gelmesinde büyük emekleri geçen adete bir evladı gibi gözetip kollayan baş editörümüz kıymetli dostum, özverili insan Doç. Dr. Ali Duman beye de bu vesileyle teşekkürlerimizi arz ediyoruz.

Bu sayımızda yedi telif makale bir sadeleştirme ve birde kitap tanıtımı çalışması olmak üzere toplam dokuz ayrı yayın yer almaktadır.

Telif makalelerden biri ülkemizde psikolojik tefsirin temsilcilerinden olan Prof. Dr. Abdurrahman Kasapoğlu'nun yazdığı "أسباب نشأة التفسير النفسي" "*Psikolojik Tefsirin Ortaya Çıkış Sebepleri*" başlıklı Arapça makalesidir. Yazar makalesinde Kur'an tefsirinde tecdîd/yenilenme ihtiyacına değinmektedir. Yenilenme ihtiyacını karşılamada psikolojik tefsirin rolünden bahsetmektedir. Ayrıca çağımızdaki ilmî gelişmelerin psikolojik tefsirin ortaya çıkışına nasıl zemin hazırladığı meselelerine yer vermektedir. Çağımızda Müslümanların ihtiyaç ve beklentilerinin psikolojik tefsire yönelişe olan etkilerinden bahsedilerek birçok tespit ve önerilerde bulunmaktadır.

Prof.Dr. Nuri Kahveci ve Doktora Öğrencisi Fatih Kuş'un birlikte hazırladıkları "*Hanefilere Göre Hibeden Dönmenin Şartları*" adlı makalede hibenin ne olduğu şartları gibi konulara temas edildikten sonra esas olarak Hanefiler 'in karşılıksız verildiği için hibe üzerinde hibede bulunan kişinin hakkının devam ettiğine, hibeden dönebileceğine bu konu ile ilgili hadislerin hukukî değil ahlâkî hükümler ihtiva ettiğine işaret edilmiştir. Bu bağlamda hibeden dönmenin şartları üzerinde durulmuştur.

Doç. Dr. Halis Adnan Arslantaş'ın kaleme aldığı "*Milli Kültüre İntibak Bağlamında Ziya Gökalp'te Eğitim*" isimli makalede, "Öğretimin, bireyi doğal bilimlerle donattığını ve bireyi kozmik çevreye hâkim bir hale getirerek oradaki maddi kuvvetleri kullanacak bir güce sahip kıldığını, terbiyenin ise bireyi kültürle donatarak, sosyal çevreye intibak ettirdiğini ve bireyi sosyal kuvvetleri sevk ve idare edecek güce sahip kıldığını dile getirmiştir. Makalede, Gökalp'in Eğitim-öğretimin kendisinde vücut bulduğu kültürle sosyalleşme arasında çok sıkı bir ilişki olduğu, kavgalı alanlanmış gibi gösterilmeye çalışılan din (İslamiyet) ile milliyetçiliğin kültürel anlamda da birbirleriyle kaynaştıklarına vurgu yaptığı belirtilmiştir.

Dr. Öğrt. Üyesi Muzaffer Demirbaş'ın iktisatla ilgili "*İlk Dört Plan Döneminde Tarım*" isimli makalesinde tarım sektörünün hangi ilke, amaç ve hedeflerle planlarda yer aldığı, ilk dört plan çerçevesinde ele alınmıştır. 1963-1980 döneminde tarım sektöründeki gelişmeler; ekim alanları, kullanılan makine, gübre, üretim miktarı, verimlilik, istihdam, ihracat ve tarımın GSMH'daki payları dikkate alınarak incelenmiş ve ilk dört plan döneminde genel olarak plan hedeflerinin gerisinde kalırsa da tarım sektöründe önemli gelişmelerin olduğu vurgusu yapılmıştır.

Dr. Abdurrahim Kaplan, "*İşârî Tefsir Geleneğinde Coğrafi Unsurların Yorumlanması: El-Bahrü'l-Medîd Örneği*" isimli makalesinde Kur'an'ın İslam düşüncesinde nasıl anlaşılıp yorumlandığı ile ilgili farklılıklara dikkat çekmiştir. Yazar bu makalesinde, Seyrû sülûk ve tasavvuf ehlinin geliştirdiği zâhirî mânadan kopmadan ayetleri sezgisel (keşfi) yönden yorumlama şeklinde kabul edilen "işârî tefsir" yönteminden bahsetmektedir. İbn Acibe'nin coğrafi unsurlarla ilgili ayetlerin tamamına zâhirî mânâ verecek, konularla ilgili birçok müfessirden nakiller getirerek, mevcut tefsir geleneğinin izini takip ettiğini söylemektedir. Coğrafi unsurlarla ilgili ayetlere verdiği işârî mânaları örneklerle ele alıp açıklamaya çalışmıştır.

Öğretmen Emre Kantik "*İslam'da Zühhd Hayatı*" isimli makalesinde Müslüman hayatında çok önemli bir yeri olan züht yaşantısının önemine dikkat çekmektedir. Züht hayatı ile ilgili bazı tasavvufî uygulamalarda her ne kadar bazı farklı telakkilerle ilgili uygulamalar olsa da asıl itibarıyla züht yaşantısının Kur'an'ın emrettiği ve Hz. Peygam-

ber'in (s.a.v.) de bizat yaşayarak gösterdiği bir tür ideal Müslüman yaşantısı olduğu hususlarından bahsedilerek bu bağlamda bazı tespit ve önerilerde bulunmaktadır.

Öğretmen, M. Faik Kırtay, "*Kur'an'da Günah Anlamına Gelen Kelimelerin Anlam Fark (Nezâir Bağlamında Bir İnceleme)*" başlıklı makalesinde, Kur'anda yer alan birçok kavramın daha iyi anlaşılması ve birbirlerinden ayrıldıkları yönleri ele alan vücûh ve nezâir ilimlerinin ne olduğuna ve önemine değinir. Bu bağlamda Türkçemizde günah olarak ifade edilen kebîr, ism, zenb, hatîe, vizr, hûb, hins, seyyie ve lemem gibi Kur'an'da yer alan bazı kavramlar arasında ne gibi anlam farklılıklarının olduğu nezâir ilmi çerçevesinde furûku'l-luğa kapsamında değerlendirilerek ne gibi manaların ifade edildiği üzerinde durulmuştur. Kur'anda neden farklı kavramların kullanıldığına bu meyanda dikkat çekilerek nezâir ve vücûh ilimlerinin önemine vurgu yapılmıştır.

Doç. Dr. Ali Duman, Abdurrahman Adil tarafından kaleme alınmış "Batıda Yüce İslam Şeriatı Ve Sava Paşa'nın Fıkıh Usulü" başlıklı Haftalık Mearif (gazetesinin 2. Cildinin 41-42 sayılarında 16 nisan 1308 tarihinde yayınlanmış yazısını sadeleştirerek bu sayımıza katkıda bulunmuştur.

Dr. Şükrü Ayran, Doç. Dr. Ali Duman'ın 2018 yılında Hiper yayıncılık tarafından İstanbul'da neşredilen "Şia ve Ehl-i Sünnet Fıkıhına Göre Mut'a" isimli eserinin tanıtımıyla bu sayımıza katkı sağlamaktadır.

Dergimizin bu yeni sayısının tüm ilim dünyasına hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyor, dergimize makale göndererek katkı yapan yazarlarımıza ve kendilerinden hakemlik yapmalarını rica ettiğimizde talebimize olumlu cevap vererek dergimizde daha kaliteli makalelerin yayınlanmasına katkı sağlayan tüm hakemlerimize şükranlarımızı arz ediyoruz.

Gelecek sayılarda görüşmek ümidiyle tüm akademi camiasına selam ve saygılarımızı sunuyoruz.